PDF Compressor Free Version

سفرا در ادامه حضور در ایران با بخش خصوصی هم دیدار کردند

سفرا؛ تیری در تاریکی پسابرجام

در شرایط «پسابرجام»، سکه دیروز با اختلاف شدید نسبت به روز قبلش مرز چهار میلیون و دلار مرز یازده هزار تومان را رد کرد. آهن هم ۲۰ درصد گران شد و تقریبا دیگر بر همه روشن شده که ایران نمی‌تواند مثل همه کشورها دست در سفره اقتصاد ببرد و لقمه‌ای به آسودگی بر دهان بگذارد، بلکه مجبور است از هزار راه نرفته آن لقمه را از سفره بردارد و بعد هم دور سرش بچرخاند؛ درست همان کاری که مردم این روزها می‌کنند. در این شرایط تصمیم‌گیران کشور همه گزینه‌های موجودشان را روی میز گذاشته‌اند؛ حتی سفرا را.

محبوبه‌ولی، روزنامه‌نگار

تعداد کسانی که مشخصا وزارت خارجه را مسئول وضعیت اسفناک کشور می‌دانند، کم نیست. آنها به محاصره اقتصادی قطر توسط کشورهای عربی و تحریم روسیه از سوی کشورهای اروپایی اشاره و گلایه می‌کنند که کشوری مثل ترکیه با رایزنی‌های دیپلماتیک بالا توانست از این فرصت‌ها به نفع خودش بهره‌برداری کند اما سیاست خارجی ایران علی رغم وجود ۱۵ همسایه در اطراف کشور، همه تمرکز خود را بر برجام، آمریکا و اروپا گذاشت و این فرصت‌ها را سوزاند.

آمدی جانم به قربانت ولی حالا چرا؟!

اما حالا که کار به استخوان رسیده است، دستگاه دیپلماسی کشور، تمام سفرای ایران در سراسر جهان را فراخوانده است تا شاید بتواند، کم‌کاری قبل از پسابرجام را جبران کند؛ کاری که خیلی‌ها معتقدند باید قبل از این انجام می‌شد تا ابزار فشار آمریکا یعنی تحریم را از اثر می‌انداخت.

هر چند دیر اما به هر حال سفیران ایران، ده روز بیشتر است که به تهران آمده‌اند و جلسات مهمی را با رهبر انقلاب و رئیس جمهور داشتند. رهبر انقلاب در دیدار با آنها، مانند همیشه بر اینکه تصور حل مشکلات از راه مذاکره با آمریکا خطایی واضح است، تاکید کرده و ضمن ضروری خواندن گسترش ارتباطات چند جانبه و به‌ویژه دو جانبه و توجه خاص به تشکل‌های منطقه‌ای، ارتباط با دانشمندان، رجال سیاسی غیر دولتی و فعالان اقتصادی دیگر کشورها را جزو روش‌های رایج دیپلماسی در جهان عنوان کرده است.

رئیس جمهوری، حسن روحانی نیز در همان سخنرانی جنجالی‌اش که ترامپ را تهدید کرد بادم شیر بازی نکند، به سفرا تاکید کرد که باید همه توان خود را برای فعالیت و همکاری با شرکت‌های مختلف بزرگ و کوچک به کار گیرید.

او شرایط امروز را فرصتی طلایی برای این منظور برشمرد، در حالی که بسیاری معتقدند اتفاقا شرایط دیروز می‌توانست طلایی باشد زیرا تنگنایی که امروز در آن گرفتار شده‌ایم، قدرت چانه‌زنی کشور را کاهش داده و شاید منجر به باج‌خواهی کشورهای دیگر برای همکاری و دادن امتیاز از سوی ایران به طرف مقابل بشود.

به هر حال روحانی به سفرای وزارت خارجه‌اش گفت: سفارتخانه جمهوری اسلامی ایران و سفرای ما باید از امروز روزانه با یک شرکت اقتصادی در ارتباط بوده و با تمام نخبگان، سیاسیون، نمایندگان، اساتید دانشگاه‌ها در تماس باشند و این تماس نباید در قالب تماس‌های دیپلماتیک که نیاز به وقت و روز است باشد بلکه باید سفرا بروند با همه مردم تماس بگیرند و سفیر باید بگوید که در هفته با چند شرکت دیدار داشته و چند کالا را برای صادرات و یا واردات هماهنگ کرده و نحوه پرداخت آن به چه شکل است. در بسیاری از موارد نیاز به حضور بانک‌ها برای تبادلات نیست و اگر درست تنظیم شود، یک صندوق یا شرکت می‌تواند این کار را انجام دهد.

آیا دور زدن تحریم‌هایی چنین کمرشکن که قبل از آمدن افسار دلار و سکه را چنین گسیخته است، با برگزاری دوره‌های آموزشی برای سفرا آن هم در شرایطی که زمان زیادی برای آزمون و خطا وجود ندارد، میسر است؟

حساب ویژه مجلس روی سفرا

مجلس هم در امتداد ناامیدی از برجام و نظر انداختن به دیپلماسی منطقه‌ای، حساب ویژه‌ای روی سفرا باز کرده است. به گفته اعضای کمیسیون امنیت داخلی و سیاست خارجی مجلس، مقرر شده که هر یک از اعضای این کمیسیون چگونگی ارتقای همکاری با یکی از کشورهای هم‌مرز را بررسی کرده و گزارش این بررسی‌ها تا ۱۵ مرداد تقدیم هیات رئیسه مجلس شود. برای تهیه این گزارش و آگاهی از وضعیت کلی روابط ایران با همسایگان و دیگر کشورها، کمیسیون امنیت داخلی و سیاست خارجی مجلس، سفرا را فراخوانده است. حشمت‌الله فلاحت‌پیشه، رئیس این کمیسیون از دعوت ۶۰ سفیر به این کمیسیون خبر داده که علاوه بر سفرای ایران در کشورهای همسایه، سفرای ایران در نروژ، سوئد، اسپانیا، چین، ژاپن، آفریقای جنوبی، هلند، اتریش، آلمان و انگلیس نیز در این لیست ۶۰ نفره دیده می‌شوند. برخی از این کشورها، کشورهایی هستند که قراردادهایی با ایران داشته‌اند و با خروج آمریکا از برجام، عمل به تعهدات خود در قرارداد را رها کرده‌اند.

آنها یعنی سفرا، دیروز هم همایشی با نمایندگان بخش خصوصی داشتند تا با کمک مردان کسب و کار و بازار راهی برای دور زدن تحریم پیدا کنند. ظریف هم که دیروز در همایش حاضر بود، گفت: همکاران من در نمایندگی‌های ایران در خارج از کشور موظف هستند تمام تلاش خود را برای افزایش صادرات کالاهای نفتی و غیرنفتی ایران به کشورهای مختلف جهان به کار ببندند.

انتظار دیپلماسی اقتصادی از مردان سیاسی

اما تمام امید و انتظارها از سفرا یک پاشنه آشیل دارد. سفیر عالیترین مقام رسمی سیاسی یک کشور نزد کشور دیگر است. وظیفه اصلی‌اش ایجاد مناسبات سیاسی سالم و سازنده میان دو کشور و دفاع از حقوق شهروندی کشور متبوع خود در کشور میزبان است. در تعریف آن و در انتصابش بیش از همه به توان و دانش سیاسی او توجه می‌شود. آنها بیش از آنکه اقتصاددان باشند، مردان سیاست هستند. اما وضعیت قرمز امروز این انتظار را ایجاد کرده که این مردان سیاسی، نجات غریق اقتصادی باشند. محمد جواد ظریف پیش‌تر در مورد دانش و تخصص سفرا گفته بود: تنها ۲۰ درصد سفرا بیرون از وزارت خارجه منصوب می‌شوند و بقیه سفرا که منتصب وزارت خارجه هستند، چه از نظر سطح سواد، چه از نظر مدرک تحصیلی، چه از نظر زبان خارجی و حتی از نظر درجه ایثارگری (به غیر از وزارت دفاع) از سایر دستگاه‌ها بالاترند و این نشان‌دهنده این است که کادر وزارت خارجه کادر زبده‌ای است.

او گفته بود: وزارت خارجه کلاس‌های مختلفی برای همکاران برگزار می‌کند و در تمام زمینه‌هایی که احساس می‌کنیم همکارانمان به آموزش احتیاج دارند، این دوره‌های آموزشی را ترتیب می‌دهیم، از جمله اقتصاد.

اما آیا دور زدن تحریم‌هایی چنین کمرشکن که قبل از آمدن افسار دلار و سکه را چنین گسیخته است، با برگزاری دوره‌های آموزشی آن هم در شرایطی که زمان زیادی برای آزمون و خطا وجود ندارد، میسر است؟

سال گذشته همین ایام بود که رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: ۹۰ درصد سفرای ایران در همه حوزه‌ها آشنایی دارند اما کمترین اطلاعات اقتصادی هم ندارند؛ از این رو نمی‌توانند کمکی به فعالان اقتصادی بکنند.

او صادرات صرفا ۵۰۰ میلیون دلاری به روسیه در سال ۹۵ را دلیلی بر ضعف اقتصادی در ساختار دیپلماسی کشور عنوان و تاکید کرده بود: به جزء وزارت امور خارجه و سفیران کشورمان کسی مسئول رایزنی اقتصادی نیست، اما رقابت‌های منفی تجار کشورمان در خارج از کشور و ندانستن روش حضور در بازارهای بین‌المللی حاکی از چالش در رابطه اقتصادی ایران با روسیه و دیگر کشورهاست.

معاونتی که اقتصادی نبود

به دنبال همین انتقادات بود که محمدجواد ظریف سال گذشته در یک برنامه زنده تلویزیونی از احیای معاونت اقتصادی در وزارت خارجه خبر داد و چند ماه بعد یعنی اسفند ماه غلامرضا انصاری رسما تصدی این معاونت را بر عهده گرفت. در مورد غلامرضا انصاری که خودش سابقا سفیر بوده است، گفته می‌شد تجربیات موفقی در زمینه جلب همکاری‌های اقتصادی در دوران سفیری خود داشته است.

اما ظاهرا احیای این معاونت نیز نتوانست این نقیصه را جبران کند. علی اکبر فرازی، سفیر اسبق ایران در رومانی آن را صرفا یک پست جدید می‌داند و نه چیزی بیش از آن. او در این باره به مهر می‌گوید: در سایر دستگاه‌ها هم چنین چیزی را دیده‌ایم که وقتی شما یک فرد جدید را در آن دستگاه یا وزارتخانه دارید، برای وی پُست و جایگاه جدیدی را تعریف می‌کنید. او در مورد دانش اقتصادی سفرا نیز اظهار می‌کند: کارشناسان اقتصادی سفارتخانه‌ها همگی نیروهای باکیفیت و قابل احترامی هستند، اما اینکه مدعی بشویم آنها برای این دوره خاص، برنامه و اهداف ویژه‌ای را دنبال می‌کنند و یا احیاناً آموزش خاصی دیده‌اند، اشتباه است.

رئیس جمهوری شرایط امروز را فرصتی طلایی برای گسترش همکاری‌های اقتصادی با دیگر کشورها برشمرد، در حالی که بسیاری معتقدند اتفاقا شرایط دیروز می‌توانست طلایی باشد زیرا تنگنایی که امروز در آن گرفتار شده‌ایم، قدرت چانه‌زنی کشور را کاهش داده و شاید منجر به باج‌خواهی کشورهای دیگر برای همکاری و دادن امتیاز از سوی ایران به طرف مقابل بشود

مجلس نیز رضایت چندانی از این معاونت ندارد. آنها معتقدند این معاونت چارچوب و برنامه مشخصی ندارد و کارنامه روشنی هم در این مدتی که از فعالیتش می‌گذرد، نداشته است. جواد کریمی قدوسی، عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس که انتقادات تندی را در زمینه‌های مختلف به وزارت خارجه دارد، معتقد است که بدنه وزارت خارجه نه تنها نسبت به تغییر و ایجاد معاونت اقتصادی توجیه نیستند و نه تنها این معاونت منتج به افزایش کارآمدی وزارت خارجه نشده بلکه بر اساس تحقیقات او، در ساختارهای مختلف دستگاه دیپلماسی بگو مگوهای زیادی بر سر این معاونت رخ داده است.

تیری در تاریکی

با تمام این احوال وقتی شما در برابر خطری هستید، حتی اگر در تاریکی هم باشید، باید تیر بیندازید تا شاید یکی از همان تیرها بتواند خطر را دور کند یا از پا درآورد. اما نکته‌ای مهم این است که تیرها هدر نروند و حساب شده پرتاب شوند. حسین ملائک، سفیر اسبق ایران در چین و سوئیس معتقد است که سفارتخانه‌ها می‌توانند به دنبال جذب فایننس از طریق لابی‌گری در یک کشور بروند یا صنعت خاصی که با محدودیت روبروست را کمک کنند. او می‌گوید: حتی کارمندان وزارت خارجه نوعا از همکاران خود در سایر وزارتخانه‌ها ظرفیت بیشتری در روابط خارجی و مذاکرات دارند؛ اما متاسفانه منافع صنفی و سازمانی و تا حدودی شخصی مدیران سایر دستگاه‌ها کشور را از این امکان خوب محروم می‌کند. جمله اخیر او حاکی از نبود هماهنگی وعزم و برنامه واحد برای این منظور است. به باور او و خیلی‌های دیگر حتی اگر سفارتخانه‌ها همان تیری باشند که در تاریکی به هدف می‌خورد، اما نبود برنامه مشخص و سیاست‌های تعریف شده در وزارت خارجه و سایر نهادهای مرتبط، باعث شده تا نتوان انتظار چندانی از آنها داشت.

یک از حدنصاب افتادنی دیگر

امضاهای استیضاح وزیر علوم از حد نصاب افتاد

عضو هیات رییسه مجلس شورای اسلامی از منتفی شدن استیضاح وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به دلیل از حد نصاب افتادن امضاها خبر داد.

به گزارش ایرنا علی اصغر یوسف‌نژاد از منتفی شدن استیضاح منصور غلامی وزیر علوم به دلیل از حد نصاب افتادن امضاها خبر داد و گفت: موضوع استیضاح در کمیسیون آموزش با حضور استیضاح کنندگان بررسی شد و تعداد زیادی از نمایندگان قانع شدند و اعلام انصراف کردند.

عضو هیات رییسه مجلس ادامه داد: تعداد امضاهای باقی‌مانده کمتر از ۱۰ امضا است بنابراین بر اساس آیین نامه داخلی مجلس موضوع استیضاح وزیر علوم منتفی و بایگانی شد. براساس دستور هفتگی کمیسیون های تخصصی مجلس، تقاضای استیضاح منصور غلامی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری هفته گذشته با حضور استیضاح کنندگان در کمیسیون آموزش و تحقیقات رسیدگی شده است. همچنین تعداد امضاهای اولیه در این استیضاح بیش از ۲۰ امضا بود.

عضو کمیته رفع حصر فراکسیون امید مجلس:

امیدواریم رفع حصر دیرتر از این اتفاق نیافتد

یک عضو کمیته رفع حصر فراکسیون امید مجلس با اشاره به انتشار اخباری مبنی بر تصویب رفع حصر در شورای عالی امنیت ملی، گفت که از صحت و سقم این مصوبه بی‌اطلاع است. غلامرضا حیدری اظهار کرد: متاسفانه ما همچنان شاهد تداوم حصر و ممنوع‌التصویری آقای خاتمی هستیم و می‌بینیم کسانی که در مقطعی در مقامات عالیه نظام خدمتگزار بودند بعد از اینکه اختلاف نظری ایجاد شده یا به حصر کشیده شدند، یا حصر شدند و این شتری است که به نوبت در خانه هر کسی می‌خوابد. به گزارش ایسنا وی اضافه کرد: ما امیدواریم رفع حصر دیرتر از این اتفاق نیفتد، دیروز هم خبری منتشر شد که شورای عالی امنیت ملی مصوبه‌ای برای پایان حصر دارد، من از صحت و سقم این موضوع بی‌اطلاعم. این عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با اشاره به شرایط معیشتی مردم و مشکلات اقتصادی، تصریح کرد: شاید برای عامه مردم و کسانی که در تنگنای معیشتی هستند موضوع حصر اولویت نداشته باشد اما باز هم این اتفاق با توجه به تهدیدهایی که علیه نظام وجود دارد به نفع جمهوری اسلامی است.

روی موج کوتاه

هیچ کس از تغییرات در دولت مطلع نیست

مرتضی بانک، مشاور رئیس جمهور: همانطور که آقای واعظی، رئیس دفتر رئیس جمهور گفته‌اند، آقای رئیس جمهور ترمیم کابینه را مورد مطالعه و بررسی قرار داده و با توجه به شرایط کنونی کشور، این تغییرات می‌تواند بخشی از مشکلات را حل کند. هیچ کس از اینکه چه کسانی در دولت تغییر می‌کنند و چه تغییراتی ایجاد می‌شود، مطلع نیست. با من نیز در مورد تصدی هیچ وزارتخانه‌ای تاکنون صحبتی نشده است.

سیف باید محاکمه شود

پرویز سروری، دبیر کل جمعیت رهپویان انقلاب اسلامی در واکنش به شائبه تصدی یکی از سفارتخانه‌ها توسط سیف: اینکه امروز آقایان بخواهند بدرقه شوند و در جایگاه بهتری قرار بگیرند، نه تنها اعتماد مردم را بازنمی‌گرداند بلکه تضعیف هم خواهد کرد. مردم احساس می‌کنند هر کسی هر خراب کاری هم که انجام داد، جای بهتری خواهد رفت و تشویق هم خواهد شد. کادر بانک مرکزی و از جمله خود آقای سیف الان متهم هستند و باید پاسخگوی عملکرد ضعیف و تحریک‌آمیز خود باشند. اینکه الان دادستان و سخنگوی قوه قضاییه اعلام کرده‌اند، خرید و فروش‌های کلان در بازار سکه و ارز با مجوز بانک مرکزی بوده، نشان می‌دهد عده ای از این مسیر برای خود نمدی دوخته و بر ثروت افسانه‌ای خود اضافه کرده‌اند.

تکلیف تفکیک وزارتخانه‌ها در مجلس

علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی روز گذشته پارلمان و در جریان بررسی تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت، گفت: طرح و لایحه دولت درباره تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت به تصویب مجلس نرسیده و مجلس با تغییر ساختار و تفکیک وزارتخانه‌ها در شرایط فعلی مخالف است.

دستگیری شهرام جزایری در حال خروج از کشور

علیرضا رادفر، معاون سیاسی اجتماعی استاندار آذربایجان غربی: جزایری همراه با چند نفر افغانستانی قصد داشت با مخفی شدن در داخل یک کامیون به صورت قاچاقی از مرز ایران به سمت ترکیه خارج شود که توسط دستگاه (ایکس ری) شناسایی و دستگیر شد. او که پس از دستگیری خودش را تبعه افغانستان معرفی کرده بود، هم اکنون به هویت خود اعتراف کرده و در حال بازپرسی است.

واکنش روحانی به مدیران پولکی!

محمد حسینی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه کشور در خصوص دستور ویژه رئیس جمهور در واکنش به خبر «بازگشت ۱۴ مدیر پس از دریافت پاداش پایان خدمت ۸۰۰ میلیونی» گفت: آقای روحانی رئیس جمهور نسبت به این موضوع واکنش نشان داده و به مسئولان، وزرای مربوطه، رئیس کل بانک مرکزی گفته بودند که حضور این افراد مجدداً در جرگه دولت با توجه به اینکه نتوانستند از منابع مالی که بر اساس قانون به آنها اختصاص یافته بگذرند، کارآمد نخواهد بود. آقای رئیس جمهور گفته بود که مدیری که به خاطر پول بازنشسته شده است به درد مدیریت در نظام جمهوری اسلامی نمی‌خورد.

ادعای وزیر خارجه امارات درباره تنگه هرمز

«انور قرقاش»، وزیر خارجه امارات با انتشار یک توییت مدعی شد: اگر از ژئوپلیتیک سر دربیاوریم، غیر ممکن است که تهدیدات ایران در تنگه هرمز و تجاوز انصارالله به کشتی‌ها در دریای سرخ را به هم ربط ندهیم. این رابطه منطقی وابسته و متغیر است. ما خطر انصارالله را درک کردیم و با آنها مقابله کردیم.

کابینه روحانی از ابتدا ضعیف بسته شده بود

جلیل رحیمی جهان آبادی، عضو هیات رییسه کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس: کابینه دولت آقای روحانی از ابتدا ضعیف بسته شده بود بنابراین لزوم تغییر کابینه در حوزه اقتصادی کاملا احساس می‌شود. اگر دولت برای تغییر پیشگام باشد خیلی بهتر است، ولی پروسه استیضاح هم حق نمایندگان است که اگر رییس جمهور اقدامی نکند آنها از پروسه استیضاح می‌توانند استفاده کنند.